

Električko nasilje

- Cyberbullying

Ružica Filipović, mag. prim. educ.

Dan Sigurnijeg Interneta
2020 | Utork
11. Veljače

Zajedno za bolji internet

www.dansigurnijeginterneta.org

Zašto je važno razgovarati o Cyberbullyngu?

Zbog povećanja električkog nasilja

Zbog informiranja i podizanja razine svijesti o problemu električkog nasilja i zlostavljanja za širu javnost te poticanje na prijavu istog

Zbog unaprijeđenja znanja i vještina stručnjaka koji rade na prevenciji

Zbog potrebe za provedbom programa o prevenciji električkog nasilja nad djecom i mladima

E-nasilje kao neprepoznat problem

Sve veći broj djece i mladih izložen je vršnjačkom nasilju putem Interneta

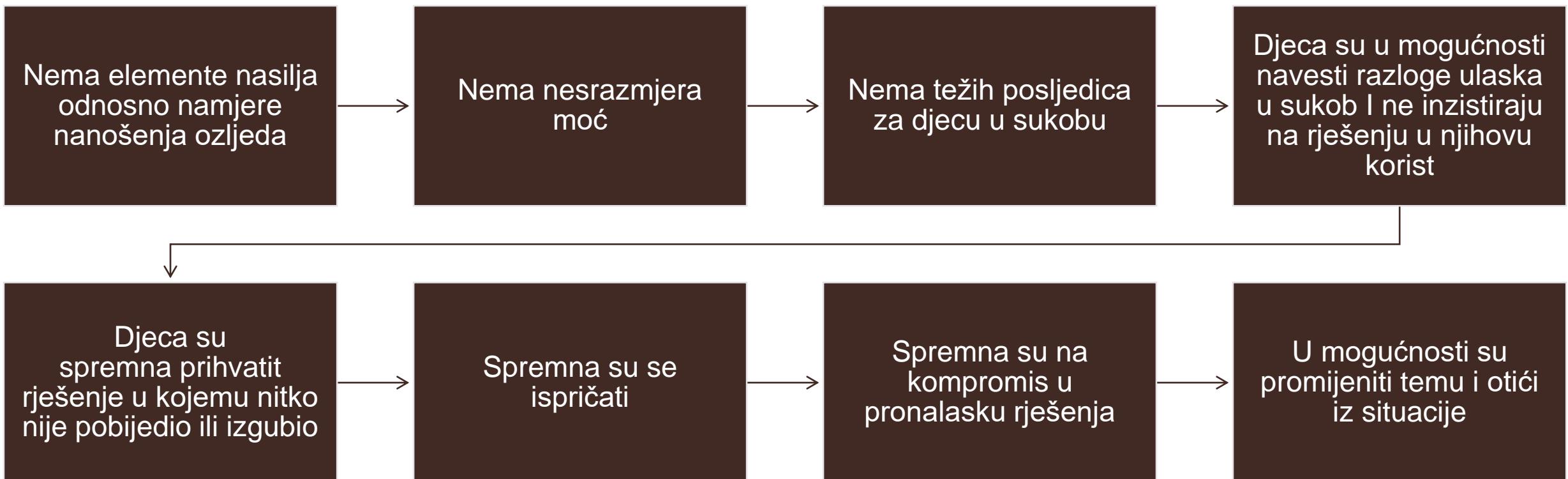
Zbog toga što se događa u "virtualnom svijetu" još uvijek nije prepoznat kao problem

Zabrinjavajuća je činjenica što DIJETE NE MOŽE POBJEĆI i ono nikada ne prestaje

Posljedice nasilja, mogu i jesu, puno ozbiljnije i trajnije nego u stvarnim situacijama jer je publika veća, a zlostavljači okrutniji i nasilniji jer misle da su anonimni (**A NISU!!!**)

Definiranje elektroničkog nasilja

Međuvršnjački sukob

Agresivno ponašanje

Namjerno
zadavanje ili
nastojanje da se
zada ozljeda,
bol ili
neugodnost
drugom biću

Nasilje

Oblik agresivnog ponašanja prema drugoj osobi,
sebi, životinjama ili imovini.

Zlostavljanje

- Nasilje (ili oblik agresivnog ponašanja) koje traje duže vrijeme, opetovano je usmjereni na istog učenika (uglavnom slabijeg) od strane jednog učenika ili grupe (najčešće 2 – 3 učenika zlostavljanju jednog)

Nasilje među djecom (vršnjačko nasilje)

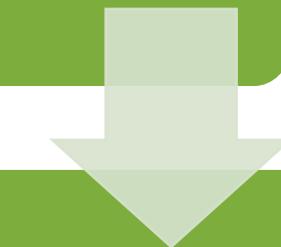
- Namjerno uzrokovani fizički napad, psihičko, emocionalno ili seksualno nasilje koje je prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog ili više djece

1. Namjera da se drugom naneše šteta ili ozljeda
 2. Opetovanost nasilnog ponašanja
 3. Nesrazmjer s obzirom na dob, snagu ili brojčana nadmoć
 4. Nemoć i ranjivost žrtve
 5. Manjak podrške
 6. Posljedice
-

Podrazumijeva šest definirajućih čimbenika

Elektroničko nasilje

Svaka zlonamjerna i ponavljana uporaba informacijskih i komunikacijskih tehnologija kako bi se nekom nanijela šteta, odnosno kako bi se neko dijete ponizilo, zadirkivalo, prijetilo mu se ili da se zlostavljalio na neki drugi način

Uključuje poticanje grupne mržnje, napade na privatnost, uznemiravanje, uhodenje, vrijeđanje, nesavjestan pristup štetnim sadržajima te širenje nasilnih i uvredljivih komentara kao i slanje okrutnih, zlobnih, prijetećih poruka kao i kreiranje mrežnih stranica koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun vršnjaka

Oblici elektroničkog nasilja

Izravan napad

Napad preko posrednika

Verbalno nasilje

Relacijsko nasilje

Elektroničko seksualno nasilje

Izravan napad

- Uključuje slanje uznemirujućih poruka, krađu ili promjenu lozinki, krađu ili promjenu nadimaka, objavu privatnih podataka ili neistina, slanje uznemirujućih slika, postavljanje internetske ankete o žrtvi, slanje virusa, slanje pornografije i neželjene pošte, lažno predstavljanje, poticanje grupne mržnje, napade na privatnost, uznemiravanje, uhođenje, vrijeđanje, nesavjestan pristup štetnim sadržajima te širenje nasilnih i uvredljivih komentara.

Napad preko posrednika

- Uključuje napad počinitelja na žrtvu preko treće osobe koja toga najčešće nije svjesna.

Verbalno nasilje

- Namjerno korištenje uvredljivih riječi s ciljem nanošenja psihološke povrede drugoj osobi (npr. vrijeđanje, nazivanje ružnim imenima, psovanje, izazivanje straha prijetnjama).

Relacijsko nasilje

- Manipuliranje vršnjačkim odnosima s ciljem uništavanja osjećaja prihvatanja, prijateljstva i pripadanja, odnosno usmjereni su na isključenje žrtve iz vršnjačkog društva (npr. ne uključivanje osobe u grupne razgovore i aktivnosti).

Elektroničko seksualno nasilje

- Predstavlja oblik nasilja koji uključuje slanje i dijeljenje sadržaja seksualne prirode koji služe za seksualno uznemiravanje druge osobe i zadovoljenje vlastitih seksualnih potreba. Elektroničko seksualno nasilje obuhvaća i objavljivanje i/ili prosljeđivanje intimnih slika i snimki bez pristanka osobe, širenje glasina koje se odnose na seksualni život žrtve, zadovoljenje pohote pred djecom ili mamljenje djece za zadovoljenje spolnih potreba, uključivanje djece u pornografske aktivnosti. Ovakvi sadržaji mogu sadržavati poruke, slike, komentare, video uratke te druge audio-vizualne materijale intimnog sadržaja (pričak intimnog dijela tijela, pričak spolnih odnosa, poruke seksualiziranog sadržaja).

Metode elektroničkog nasilja

Grubo online sukobljavanje

Uznemiravanje

Ogovanje I klevetanje

Lažno predstavljanje

Iznuđivanje I širenje povjerljivih informacija

Socijalno isključivanje

Prijetnje i uhodenje

Video-snimanje

Izmjena fotografija

Phising

Grooming

Trolling

GRUBO ONLINE SUKOBLJAVANJE

- Kratkotrajna rasprava između dvije ili više osoba koju karakterizira ljut, eksplicitan i vulgaran govor, uvrede a ponekad i prijetnje. Počinitelj nasilja ima za cilj izazvati bijes, tugu i/ili poniženje kroz namjerno izazivanje sukoba

UZNEMIRAVANJE

- Opetovano slanje okrutnih, uvredljivih, neprijateljskih i provokativnih poruka pojedincu/ ili grupi. Najčešće se događa putem privatnih poruka, a cilj počinitelja nasilja je prijetećim radnjama dovest drugu osobu u ponižavajući i/ili podređeni položaj

OGOVARANJE I KLEVETANJE

- Izmišljanje informacija o žrtvi s ciljem povrede osobe te njihovo elektroničko slanje i dijeljenje. Uključuje stavljanje slike lica osobe na nepoznato golo tijelo i dijeljenje te slike. Cilj ovih radnji je nanošenje štete žrtvinoj reputaciji ili uništavanje odnosa s drugim osobama

LAŽNO PREDSTAVLJANJE

- Uzimanje tuđeg identiteta i slanje poruka i drugih sadržaja u tuđe ime.

IZNUĐIVANJE I ŠIRENJE POVJERLJIVIH INFORMACIJA

- Javno objavljivanje podataka koje je žrtva poslala počinitelju nasilnika u povjerenju. Također, počinitelj nasilja može izmanipulirati žrtvu da napiše nešto privatno što onda počinitelj nasilja javno objavljuje ili šalje dalje bez dopuštenja

SOCIJALNO ISKLJUČIVANJE

- Događa se jednako na Internetu kao i u offline svijetu. Žrtve ne mogu ući u određene chat sobe ili ih se ne uključuje u grupne poruke

PRIJETNJE I UHOĐENJE

- Opetovano slanje prijetećih poruka te neprestani pokušaji uspostavljanja i nastavljanja neželjenog kontakta zbog kojih se žrtva počinje bojat za vlastitu sigurnost i dobrobit. Posebno je izraženo prilikom komunikacije s nepoznatim osobama te u slučajevima seksualnog nasilja putem Interneta

VIDEOSNIMANJE

- Snimanje ili fotografiranje u situacijama koje su za djecu ponižavajuće ili neugodne; izazivanje i snimanje tučnjave ili drugih nasilnih sadržaja te njihovo širenje

IZMJENA FOTOGRAFIJA

- Izmjena osobnih fotografija bez dozvole i objava na internetu

PHISING

- Prijevara putem elektroničke pošte, odnosne poruke
- Pošiljatelj navodi žrtvu da otkrije osobne informacije njihovim upisivanjem na lažnoj internetskoj stanici čija je poveznica u e-mailu, a adresa vrlo slična pravoj, kao i sadržaj stranice

GROOMING

- Odnosi se na situacije kada odrasla osoba uznemirava djecu putem SMS poruka, telefona ili interneta
- Odrasla osoba se predstavlja kao dijete, vršnjak i pokušava stvoriti osjećaj povjerenja kako bi došla do njegovih fotografija ili informacija seksualne prirode

TROLLING

- Proizvodnja provokativnih postova s ciljem stvaranja sukoba uništavanja konstruktivne rasprave

ZNAKOVI KOJI UKAZUJU NA ZLOSTAVLJANO DIJETE

učestala tišina

povlačenje iz obiteljskih interakcija

povlačenje od prijatelja i od aktivnosti u kojima je prije uživalo

učestaliji izostanci iz škole (žaljenje na glavobolje i bolove u trbuhu)

loš školski uspjeh (niže ocjene)

gubitak apetita

poremećaji spavanja (uključujući mokrenje u krevet)

ponašajnim problemima kao što su tučnjave s drugim učenicima

Prestaje koristiti računalo ili mobitel ili povećanje vremena provedenog vremena na Internetu u odnosu na prije

Čini se nervozno ili razdražljivo kada koristi računalo ili mobitel

Spominje nepoznate osobe

Pridavanje sve veće važnosti aktivnostima i osobama na internetu

Zatvaranje stranica, chatova i/ili skrivanje mobitela kada roditelji uđu u sobu ili kada se druga osoba približi

Stres prilikom čitanja poruka, odnosno primanja različitih sadržaja

Izbjegavanje razgovora o uporabi računala i interneta

brisanje korisničkih računa ili otvaranje puno novih

puno novih kontakata na mobitelu i/ili društvenim

Znakovi koji ukazuju da je dijete možda nasilno

promjene u skupinama prijatelja (posebno gubitak skupine prijatelja)

izražavanje nenaklonosti prema školi i učiteljima ima želju „praviti se važan“

nabava predmeta ili dobara koje nije mogao kupiti bez roditeljskog znanja

neobjašnjeni izljevi bijesa

lako postaje frustriran

nerado radi domaću zadaću

udara ili pokušava dominirati mlađom braćom i sestrama

prestaje koristiti računalo ili mobitel (gasi ekran) kad se netko približi

čini se nervozno ili razdražljivo kada koristi računalo ili mobitel

skriva što radi na računalu ili mobitelu

pretjerano provodi vrijeme uz mobitel ili računalo

postaje nervozan ili ljut kada mu se ograniči ili ukine koristiti se računalom ili mobitelom

www.menti.com

Otvori Google tražilicu na računalu/tabletu i upiši navedenu web adresu.

01

Prepiši kod s prezentacije Dan sigurnijeg interneta

02

Odgovori na pitanje

ŠTO DJECA MOGU NAPRAVITI?

Nikad ne dijeliti svoje osobne informacije na internetu

Nikad ne dijeliti svoju lozinku s drugim osobama, osim roditelja

Ne objavljivati na internetu ništa što ne želimo da vide naši prijatelji ili poznanici

Pažljivo birati prijatelje na društvenim mrežama

Ne uključivati se u grupe, stranice ili aktivnosti za koje nemaju dovoljno informaciju o sadržaju koji se tamo objavljuje i svrsi istih

Prije slanja poruke drugoj osobi svaki put razmislite kako bi se vi osjećali da istu takvu poruku primite od nekog drugog

Razgovarati s roditeljima o navikama prilikom korištenja interneta, prednostima i nedostacima modernih tehnologija

Razgovarati s roditeljima ili drugim osobama od povjerenja vezano uz načine zaštite prilikom korištenja interneta

Obavijestiti roditelje ili druge odrasle osobe od povjerenja ukoliko primiti neprimjerenu poruku ili sadržaj

Obavijestiti roditelje ili druge odrasle osobe od povjerenja ako vidite da je netko drugi žrtva vršnjačkog nasilja putem internet

Susret s osobom koju si upoznalo/la putem Interneta, mobitela ili na drugi online način može bit opasan.

Ako se osoba lažno predstavila postoji opasnost od iskorištavanja ili zlostavljanja.

Važno je tražit dopuštenje i prisutnost roditelja ukoliko se odlučiš na susret. Ako ta osoba ustraje da dođeš bez pratnje, nemoj ići na takav sastanak.

Nemoj pisat poruke ili slat slike zbog kojih bi se sramio/la kada bi to pročitali ili vidjeli tvoji roditelji, prijatelji/ce i/ili druge bliske osobe.

Sve što pošalješ zlonamjerna osoba može iskoristiti za ucjenu ili prijetnju da će to objaviti online.

Promisli prije slanja svojih intimnih slika jer iako je ona u tom trenutku možda privatna, zlonamjerna osoba ju može javno objaviti. Isto tako pazi na sadržaj poruka koji šalješ drugim osobama.

Nemoj pristajati na dijeljenje i slanje vlastitih intimnih slika ili videoa u zamjenu za bonove za mobitele, novce ili druge usluge.

Iako je teško zadržati primljeni sadržaj na mobitelu, profilu ili drugoj aplikaciji, pokušaj ga ne obrisati. Policija će pomoći u traženju tih sadržaja lakše pronaći nasilnika/cu koji ti prijeti i zlostavlja te.

Nikad ne otvaraj e-mailove koje ti pošalje netko koga ne poznaješ ili netko za koga već niste značili da je zlostavljač.

Što napraviti ako sumnjaš na E- nasilje?

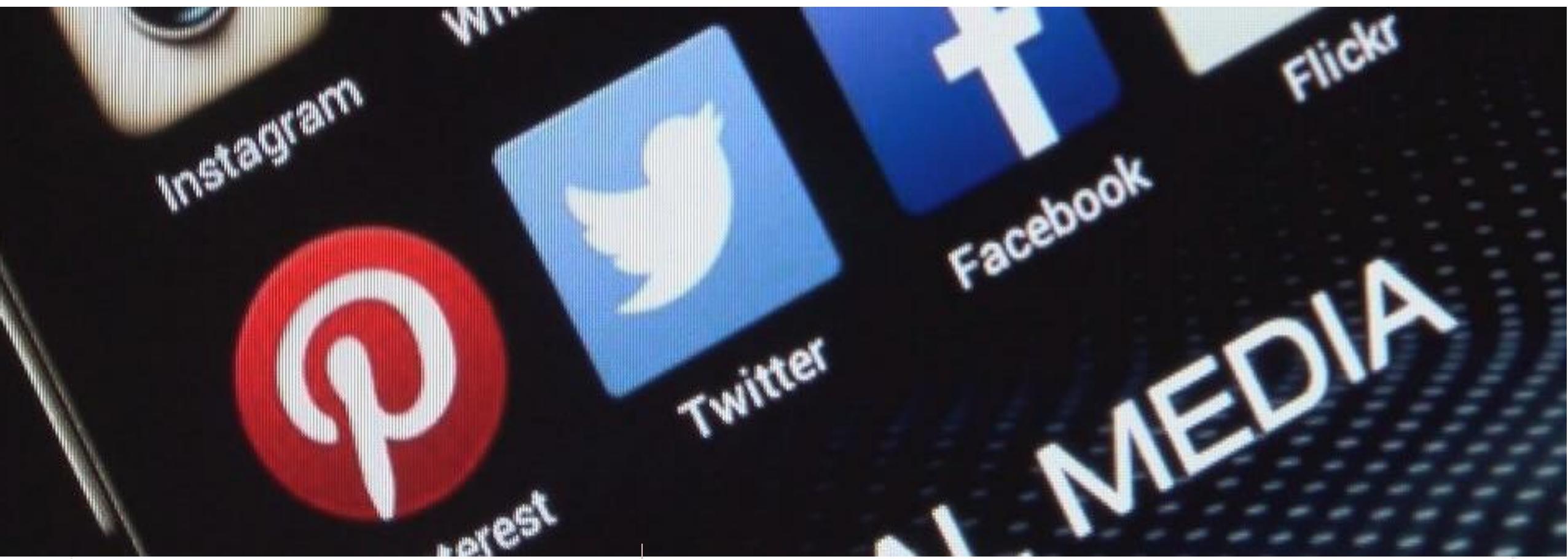
- Obratiti se odrasloj osobi u kojoj imaš povjerenja
- Obratiti se učitelju/icu u školi
- Obratiti se stručnoj službi u školi
- **Traži pomoć!**
- **0800 606 606 Anonimni telefon za pomoć djeci, mladima i roditeljima**

**PRAVILA KOJA POŠTUJETE U
SVAKODNEVNOM ŽIVOTU
VRIJEDE I NA INTERNETU!**

The Kahoot! logo is displayed prominently in the center of the image. The word "Kahoot!" is written in a bold, white, sans-serif font. The letters are partially cut off at the right edge of the frame. The background behind the logo is a vibrant, abstract design composed of four horizontal bands of color: red at the top, yellow in the middle-left, blue in the middle-right, and green at the bottom. The colors are separated by thin white lines and feature a subtle, organic, leaf-like texture.

Kahoot!

Prijetnje na društvenim mrežama

Što su društvene mreže?

Društvena mreža je vrsta internetske usluge, koji se najčešće javlja u obliku platforme, prozora ili web-stranice.

To je internetski prostor, koji služi za međusobno povezivanje korisnika.

Danas postoji stotine ovakvih servisa, a među najpoznatijima su: Facebook, Twitter, Instagram i YouTube.

U moderno vrijeme sve
češće gledamo kroz prozor
društvenih mreža poput
Facebooka, Instagrama,
Snapchata

Informacije koje jednom
objavimo na internetu nikada
nije moguće ukloniti i sve što
radimo,
objavljujemo i pretražujemo
kreira naš "identitet"

To se još zove i DIGITALNI
OTISAK ili TRAG

Pretjerano
objavljivanje dječjih
fotografija i informacija na
društvenim mrežama ruši
privatnost te može ostaviti
trajne posljedice na dijete

Djeca i mladi sve češće razgovaraju s nepoznatim osobama, dijele osobne podatke i informacije, uvrštavaju nepoznate osobe na listu prijatelja, uznemiravaju i prijete drugima

Takva rizična ponašanja mogu povećati rizik da dijete bude žrtva E-nasija i da postane izložena INTERNET PREDATORIMA

Od milijun aktivnih Fb korisnika u Hrvatskoj 276000 su djeca od 13 – 16 godina što je više od statističkih podataka o broju dobi te djece (čiji su to profili i tko стоји iza njih??)

Postoje dvije vrste predatora

-
1. Oni koji to rade radi zadovoljavanja **svojih seksualnih sklonosti**

 2. Oni koji **zarađuju** na tome

Djevojčice su pet puta češće žrtve, a predatori su većinom muškarci

Služe se najčešće ucjenama da dobiju što željavnim sramoćenjem ili traženjem novca (iako znaju da ih nemaju)

Predatori "rade" nekoliko mjeseci na uspostavljanju odnosa povjerenja dok se sprijatelje, a tek onda zahtijevaju od njih što žele

Što napraviti ako sumnjaš na E- nasilje?

- Obratiti se odrasloj osobi u kojoj imaš povjerenja
- Obratiti se učitelju/icu u školi
- Obratiti se stručnoj službi u školi
- Traži pomoć! Nemoj šutiti!
- 0800 606 606 Anonimni telefon za pomoć djeci, mladima i roditeljima